

Věc C-401/23

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

30. června 2023

Předkládající soud:

Tribunal Judiciaire de Metz (Francie)

Datum předkládacího rozhodnutí:

26. května 2023

Žalobkyně:

Caisse autonome de retraite des chirurgiens-dentistes et des sages-femmes (CARCDSF)

Žalovaný:

E... D...

ŽÁDOST O ROZHODNUTÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE

podaná

SOUDNÍMU DVORU EVROPSKÉ UNIE

ze dne 26. května 2023

Předkládající soud:

Tribunal judiciaire de METZ, pôle social (soud prvního stupně v Metách, sociální zabezpečení, Francie) [omissis]

Dotčené strany:

Žalobce: CAISSE AUTONOME DE RETRAITE DES CHIRURGIENS-DENTISTES et des SAGES-FEMMES (CARCDSF) – [omissis] PAŘÍŽ [omissis]

Žalovaný: E... D..., s bydlištěm v Moselle [omissis]

1 [omissis] Skutkové okolnosti sporu

- 1.1 E... D... působí jako zubní lékař na francouzském území ve městě Moselle [omissis].
- 1.2 Z tohoto titulu podléhá na základě ustanovení článku L 111–1 code de la sécurité sociale (zákoník sociálního zabezpečení) povinnosti účastnit se pojištění u CARCDSF a z toho plynoucí povinnosti platit pojistné v rámci systému sociálního zabezpečení na důchod.
- 1.3 E... D... tuto povinnost zpochybňuje a povinné pojistné za roky 2019 a 2020 neuhradil.
- 1.4 CARCDSF vydal vůči E... D... výzvy k uhrazení částek odpovídajících povinnosti účastnit se pojištění a poté dva příkazy k úhradě.
- 1.5 E... D... podal proti těmto příkazům k úhradě odpor a obrátil se se svou rozepří na zdejší soud.
- 1.6 E... D. tvrdí, že vnitrostátní právo, které je vůči němu uplatňováno, je v rozporu s unijním právem, pokud jde o právo volného pohybu služeb, a navrhuje, aby se tribunal (soud prvního stupně v Metách) obrátil na SDEU s předběžnými otázkami.

2 Ustanovení použitelná na spor

2.1 Článek 56 [první a druhý pododstavec] SFEU, který stanoví [omissis]: *Podle následujících ustanovení jsou zakázána omezení volného pohybu služeb uvnitř Unie pro státní příslušníky členských států, kteří jsou usazeni v jiném členském státě, než se nachází příjemce služeb. Evropský parlament a Rada mohou řádným legislativním postupem rozšířit použitelnost této kapitoly též na poskytovatele služeb, kteří jsou státními příslušníky třetích zemí a kteří jsou usazeni v Unii.*

2.2 Článek L 111–1 zákoníku sociálního zabezpečení stanoví následující:

Sociální zabezpečení je založeno na zásadě národní solidarity.

Každému, kdo trvale a řádně pracuje nebo pobývá ve Francii, zajišťuje krytí výdajů v nemoci, mateřství a otcovství, jakož i rodinných výdajů a výdajů na samostatný život.

Zajišťuje pracovníky před riziky všeho druhu, která by mohla snížit jejich příjem nebo je o něj připravit. Toto zajištění je vykonáváno tak, že se dotčené osoby účastní pojištění v rámci jednoho nebo vícero povinných systémů.

Zajišťuje krytí nákladů na zdravotní péči, na podporu samostatného života, na vyplácení dávek sociálního pojištění, a to zejména starobních dávek, vyplácení dávek při pracovních úrazech a nemocích z povolání, jakož i vyplácení rodinných

dávek v rámci tohoto zákoníku, s výhradou ustanovení mezinárodních úmluv a ustanovení evropských nařízení.

3 ODŮVODNĚNÍ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 3.1** Organizace fungování systému sociálního zabezpečení, v projednávaném případě systému sociálního zabezpečení a důchodového systému, spadá podle článku 153 SFEU do pravomoci členských států Evropské unie, takže francouzský stát může ve svém vnitrostátním právu stanovit pravidla o fungování těchto systémů, a zejména otázku účasti dotčených osob na pojištění, z níž vyplývá povinnost platit pojistné.
- 3.2** Při výkonu této pravomoci příslušející členským státům však musí být dodrženo unijní právo, včetně práva volného pohybu služeb zakotveného v článcích 56 až 62 SFEU.
- 3.3** Povinnost účastnit se pojištění a platit pojistné, v projednávaném případě v rámci důchodového systému spravovaného CARCDSF, zakotvená článkem L 111–1 zákoníku sociálního zabezpečení, představuje výjimku z volného pohybu služeb zakotveného v článcích 56 až 62 SFEU, poněvadž toho, kdo pojistné platí, zbavuje možnosti zvolit si jinou dávku, která je rovnocenná nebo lépe přizpůsobená jeho situaci.
- 3.4** Toto vnitrostátní ustanovení omezující uvedenou zásadu unijního práva musí představovat naléhavý důvod obecného zájmu podle kritérií dovozených Soudním dvorem v jeho judikatuře, ze které plyne, že uvedené ustanovení musí být kvalifikováno jako legitimní, dostatečně adekvátní ve vztahu ke sledování cíle, v projednávaném případě cíle finanční rovnováhy důchodového systému, tím, že bude postupovat soudržně a soustavně, a konečně, že použije pouze prostředky nezbytné k jeho dosažení.
- 3.5** E.... D... je legitimován k tomu, aby zpochybnil soulad vnitrostátního práva, které je vůči němu uplatňováno, v projednávaném případě povinnosti platit pojistné do vymezeného a stanoveného fondu, tedy CARCDSF, podle článku L 111–1 zákoníku sociálního zabezpečení, s unijním právem.
- 3.6** [Článek 19 odst. 3 SEU] a [článek] 267 SFEU svěřují vnitrostátním soudům možnost, aby se v případě rozhodnutí, proti nimž lze jako v projednávaném případě podat opravný prostředek, obrátily na SDEU s předběžnými otázkami, které mají význam s ohledem na výklad nebo platnost aktů přijatých orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie.
- 3.7** Tribunal (soud prvního stupně v Metách) si není vědom, že by existovala judikatura SDEU, která by odpovídala na otázku slučitelnosti povinnosti účastnit se pojištění a platit pojistné do francouzského důchodového systému, která plyne z vnitrostátního práva, s ohledem na volný pohyb služeb zakotvený unijním právem se zřetelem k rozepři vznášené panem [ED] týkající se přetrvávání schodkové situace dotčeného systému. V tomto

ohledu CARCDSF neuvádí žádné(á) rozhodnutí, které(á) by v této záležitosti vydal SDEU.

- 3.8** Zpochybnění povinnosti účastnit se pojištění a platit pojistné [omissis] ze strany E.... D.... tvrzeným důvodem její neplatnosti z hlediska unijního práva, které zakotvuje volný pohyb služeb, může vyřešit spor vzniklý z odporu podaného dotčenou osobu proti dvěma příkazům k úhradě vyžadujícím platbu pojistného do povinného důchodového systému za kalendářní roky 2019 a 2020.
- 3.9** Omezující opatření, o které je v projednávaném případě spor, se opírá o nezbytnost finanční rovnováhy sociálních systémů, v projednávaném případě důchodového systému, což je cíl sdílený vnitrostátním i unijním právem.
- 3.10** Tohoto cíle není dosaženo v důsledku dlouhodobého opakování konstatovaných schodků a využívání neustále obnovovaných prozatímních opatření od založení fondu pro umořování sociálního dluhu (CADES) v roce 1996, který je pověřen půjčovat si na mezinárodních kapitálových trzích a ručit za tyto půjčky prostředky oddělenými od sociálních příspěvků [určených ke splácení] břemene sociálního dluhu, které bylo na CADES přeneseno, především prostřednictvím příspěvku na splácení sociálního dluhu (CRDS) a částečně ze zevšeobecněného sociálního příspěvku (CSG). CADES, který měl původně završit své poslání v roce 2009, ve své činnosti pokračuje s tím, že k dnešku se jeho zánik předpokládá v roce 2033, přičemž dluh, který zbývá splatit, dosahuje 136 miliard EUR ke konci roku 2022 a neustále se zvyšuje, a to navíc v kontextu významného nárůstu úrokových sazeb z půjček.
- 3.11** Je proto třeba konstatovat, že dlouhou dobu, a to přinejmenším od roku 1996 do současnosti a s předpokladem do roku 2033, nepostačuje povinná povaha účasti na pojištění a placení pojistného k naplnění stanoveného cíle finanční rovnováhy sociálních účtů. Tento systém povinné účasti na pojištění a placení pojistného je v rozporu s unijním právem, které zakotvuje volný pohyb služeb, a odůvodnění této výjimky se opírá o cíl, jehož není opakovaně dosahováno.
- 3.12** Je proto třeba připustit, že otázka položená E.... D., kterou zpochybňuje nemožnost využít pro účely starobního důchodu jiného systému podle vlastního výběru, je relevantní a že tedy existuje pochybnost o slučitelnosti vnitrostátního systému s unijním právem, pokud jde o volný pohyb služeb, což vyžaduje výklad ze strany SDEU v rámci rozhodnutí o předběžné otázce.
- 3.13** Ze 4 předběžných otázek, u kterých E... D... navrhuje, aby je tribunal (soud prvního stupně v Metách) položil SDEU, jsou relevantní pouze dvě [omissis][O]tázky ohledně legitimacy a pojmu „nezbytného a nejméně

omezujícího opatření“ se vylučují z rámce žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.

3.14 Níže uvedená žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se preformulovává [omissis].

3.15 [omissis] [podrobnosti o řízení]

4 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Tribunal (soud prvního stupně v Metách, Francie) žádá Soudní dvůr, aby laskavě odpověděl na následující otázku:

Musí být článek 56 SFEU, který zakotvuje volný pohyb služeb, vykládán v tom smyslu, že brání povinnosti zakotvené v článku L 111–1 zákoníku sociálního zabezpečení účastnit se pojištění a platit pojistné v rámci veřejného systému sociálního zabezpečení, v projednávané věci systému pojištění na stáří u CARCDSF, a, s ohledem jednak na kritérium soudržnosti a jednak na kritérium systematickosti, pokud omezující vnitrostátní opatření sleduje cíl zachování a zajištění finanční rovnováhy systému sociálního zabezpečení, aniž by však tohoto cíle bylo někdy dosaženo, a organizováním správy opakujících se schodků?

[omissis]